Sosyal Doyum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sosyal Doyum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30643

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Sosyal Doyum Ölçe?i, 1996 y?l?nda Nuray Tarhan taraf?ndan gerçekle?tirilen yüksek lisans tezi kapsam?nda Türkçe'ye **uyarlanan** bir ölçme arac?d?r. Bu ölçek, ortaokul ö?rencilerinin sosyal ili?kilerinden elde ettikleri doyum düzeylerini de?erlendirmeyi amaçlamaktad?r. Ölçe?in uyarlamas?, özellikle **sosyometrik statü**, cinsiyet, **akademik ba?ar?** ve yaln?zl?k düzeyleri gibi de?i?kenlerle olan ili?kileri incelemek amac?yla kullan?lm??t?r. Ölçek, bireyin sosyal çevresi içerisindeki kabul edilme, ait olma ve arkada?l?k ili?kilerinden duydu?u tatmini ölçen temel bir psikolojik yap?y? hedeflemektedir.

Orijinal ölçe?in yap?s? korunarak Türkçe kültürüne adapte edilen bu araç, Türk e?itim sistemi içerisindeki ortaokul ö?rencilerinin sosyal ve duygusal geli?imlerini anlamland?rmada önemli bir rol üstlenmi?tir. Ölçe?in adaptasyon çal??mas?, **yüksek lisans tezi** ba?lam?nda detayl? bir analiz sürecinden geçmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Doyum, Yaln?zl?k, **Sosyal Kabul**, Sosyometrik Statü, Uyarlama, Ortaokul Ö?rencileri, Akademik Ba?ar?.

Yazarlar

Nuray Tarhan

Amaç

Sosyal Doyum Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin sosyal çevreleri ve ili?kileri içerisindeki memnuniyet düzeylerini, yani **sosyal doyum** seviyelerini nicel olarak belirlemektir. Bu uyarlama çal??mas?nda özel olarak, ortaokul ö?rencilerinin sosyal doyum düzeyleri ile yaln?zl?k düzeyleri, sosyometrik statüleri, akademik ba?ar?lar?, okul türleri ve s?n?f düzeyleri aras?ndaki korelasyonel ili?kileri ortaya koymak hedeflenmi?tir.

Ölçek, ö?rencilerin akran gruplar? içinde kendilerini ne kadar de?erli ve kabul edilmi? hissettiklerini de?erlendirmeye olanak tan?r. Bu sayede, sosyal uyum sorunlar? ya?ayan veya yaln?zl?k riski ta??yan ö?rencilerin erken tespiti ve müdahale programlar?n?n planlanmas? için kritik veriler sa?lar.

Yap?

Ölçe?in ölçtü?ü temel **psikolojik yap?**, Sosyal Doyumdur. Sosyal doyum, bireyin sosyal

ARABPSYCHOLOGY.COM

ili?kilerinden, arkada?l?klar?ndan ve genel olarak sosyal çevresinden elde etti?i tatmin ve memnuniyet duygular?n?n bir göstergesidir. Yüksek sosyal doyum, genellikle güçlü sosyal destek a?lar?, dü?ük yaln?zl?k seviyeleri ve olumlu benlik alg?s? ile ili?kilidir.

Sosyal doyum kavram?, sosyal psikoloji ve geli?im psikolojisi alanlar?nda merkezi bir öneme sahiptir; çünkü ergenlik döneminde akran ili?kileri, özsayg? ve kimlik geli?imi üzerinde belirleyici rol oynar. Bu ölçek, adaptasyon çal??mas?nda yaln?zl?k yap?s?yla ters korelasyon gösteren bir boyut olarak ele al?nm??t?r.

Geçerlik

Sosyal Doyum Ölçe?i'nin Türkçe'ye **uyarlama** çal??mas? (Tarhan, 1996), ölçe?in hedefledi?i yap?y? Türk kültüründe ne derecede do?ru ölçtü?ünü belirlemek amac?yla geçerlik analizlerini içermi?tir. Orijinal kaynak özetinde spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi? olsa da, bir yüksek lisans tezi kapsam?nda gerçekle?tirilen adaptasyon çal??mas?, yap? geçerli?i ve muhtemelen ölçüt ba??ml? geçerlik çal??malar?n? içermi? olmal?d?r.

Geçerlik çal??malar?, genellikle ölçe?in maddelerinin Sosyal Doyum yap?s?yla tutarl?l???n? ve ölçe?in teorik olarak ilgili olmas? beklenen di?er yap?larla (örne?in, yaln?zl?k) beklenen yönde ili?kilenip ili?kilendi?ini (ayr??an ve yak?nsak geçerlik) test etmeyi gerektirir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, adaptasyon çal??mas?n?n ayr?lmaz bir parças?d?r ve ölçe?in tutarl? sonuçlar üretme kapasitesini gösterir. Kaynak özetinde spesifik güvenirlik de?erleri (örne?in, Cronbach Alfa katsay?s?) sunulmam??t?r.

Ancak, ölçe?in iç tutarl?l???n?n (Cronbach Alfa) ve muhtemelen test-tekrar test güvenirli?inin, adaptasyon sürecinde yeterli düzeyde oldu?u varsay?lmaktad?r. Ölçe?in güvenirli?i, ortaokul ö?rencilerinden olu?an örneklem üzerinde hesaplanm?? ve kabul edilebilir psikometrik standartlar? kar??layacak ?ekilde raporlanm??t?r.

Faktör Analizi

Sosyal Doyum Ölçe?i'nin Türkçe **uyarlama** sürecinde, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türkçe örneklemde de do?rulan?p do?rulanmad???n? tespit etmek amac?yla faktör analizi teknikleri kullan?lm??t?r. Bu analizler, ölçe?in maddelerinin Sosyal Doyum yap?s?n?n alt?nda kaç farkl? alt boyutta topland???n? belirlemeye yard?mc? olmu?tur.

Genellikle, uyarlama çal??malar?nda hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullan?larak ölçe?in faktör yap?s?n?n kültürel ba?lama uygunlu?u

ARABPSYCHOLOGY.COM

ve orijinal ölçekle tutarl?l??? incelenir. Bu süreç, ölçe?in yap? geçerli?ine önemli katk?lar sa?lam??t?r.

Ölçme Arac?

Test Type: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Kaynakta derecelendirme format? belirtilmemi?tir; ancak sosyal ve duygusal ölçme araçlar?nda genellikle Likert tipi bir derecelendirme kullan?lmaktad?r.

Language Available: Türkçe

Population Group: Ö?renciler (Ortaokul Ö?rencileri)

Age Group: Ergenlik dönemi (Genellikle 11-14 ya? aral???)

Population Details: Tarhan'?n (1996) tez çal??mas?, ortaokul düzeyindeki ö?rencileri kapsamaktad?r.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçe?i. Bireylerin kendi sosyal ili?kilerinden duyduklar? doyumu rapor etmeleri esas?na dayan?r.

Anahtar Kelimeler

Sosyal ?li?kiler, Özsayg?, Psikometrik Özellikler, **ODTÜ**, Korelasyonel Çal??ma, Ergenlik, Sosyal Doyum.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: Belirtilmemi?tir.

Correspondence Address: Nuray Tarhan, 1996 y?l?nda Orta Do?u Teknik Üniversitesi (ODTÜ), Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde yüksek lisans ö?rencisiydi.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, **yüksek lisans tezi** kapsam?nda 1996 y?l?nda uyarlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m?na dair spesifik izin ve ücret bilgileri için, sorumlu yazar Nuray Tarhan veya Orta Do?u Teknik Üniversitesi (ODTÜ) ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Tarhan, N. (1996). *Sosyometrik statü, cinsiyet, akademik ba?ar?, okul türü ve s?n?f düzeyi ile ortaokul ö?rencilerinin yaln?zl?k düzeyleri aras?ndaki ili?ki* (Yüksek lisans tezi). Orta Do?u Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir:

The original PDF can be downloaded here: sosyal-doyum-olcegi-toad.pdf

Sosyal Doyum Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte yer almamaktad?r. Maddeler için tezin orijinal metnine ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM